

การจัดการศึกษาชั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของโรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ)
เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร
**Excellent Early Childhood Education Management of Khlong Ton Sai
School (Suklom Uthit) Thawi Watthana Affiliation with Bangkok**

อิสรากรณ์ สุวรรณทิพย์ และ อภิรัตน์ กังสดารพร

มหาวิทยาลัยรังสิต

Issarakorn Suvanthip and Apirat Kangsadanporn

Rangsit University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Issarakorn711@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการศึกษาชั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของโรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นงานวิจัยเชิงโดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การลงพื้นที่ และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหาพร้อมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการศึกษา พบว่า โรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถบริหารจัดการด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และมีการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย 2) ด้านครูผู้สอนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ สังคม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นพลเมืองดี และการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร มีการดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน 3) ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย พบว่า โรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัยและความเป็นพลเมืองดี เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์ และเด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย และมีสุขนิสัยที่เหมาะสม 4) ด้านความโดดเด่นเฉพาะทาง พบว่า โรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการจัดการศึกษาดีมาก ด้านพื้นฐานสำคัญ ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และการเล่น และด้านการพัฒนาศักยภาพเด็กรายบุคคล

* วันที่รับบทความ : 12 พฤษภาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 4 มิถุนายน 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 7 มิถุนายน 2567

ทั้งเด็กทั่วไปและเด็กพิเศษ ด้านนวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย และด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Communities)

คำสำคัญ: เด็กปฐมวัย; การศึกษาขั้นปฐมวัย

Abstract

The objective of this research was to 1) study the excellent early childhood education management of Khlong Ton Sai School (Suklom Uthit), Thawi Watthana District; Affiliation with Bangkok It is a qualitative research by studying data from documents, field visits, and in-depth interviews with relevant parties. There are 4 groups consisting of executives. Teachers, parents and school directors The instrument used in the research was a semi-structured interview method, which analyzed the data using a content-based analysis method in conjunction with a relevant literature review. The results showed that: 1) In terms of educational administration, it was found that Khlong Ton Sai School (Suklom Uthit) Thawi Watthana District, under Bangkok Able to manage the promotion of family and community participation. There is systematic management. And there is environment management for safety. 2) In terms of teachers and organizing learning experiences, it was found that Khlong Ton Sai School (Suklom Uthit) Thawi Watthana District, under Bangkok Emotional, mental, and social development are promoted and morality is cultivated. Ethics and good citizenship and promoting children in the transitional period to adapt to connections in the next grade. Promote the development of intelligence, language, and communication There is comprehensive care and development of children. 3) Regarding the quality of early childhood children, it was found that Khlong Ton Sai School (Suklom Uthit) Thawi Watthana District, under Bangkok Children develop social skills, morality, discipline and good citizenship. Children have intellectual development Learn and create and children have appropriate growth and have appropriate health habits 4) In terms of specialties, it was found that Khlong Ton Sai School (Suklom Uthit) Thawi Watthana District, under Bangkok Education is very well organized. Important basic aspects The environment is conducive to developing the quality of learning and playing. and the development of individual child potential Both general children and special children Innovation in early childhood education and learning communities

Keywords: Early childhood; Early Childhood Education

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีเด็กปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุต่ำกว่า 6 ปีบริบูรณ์มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า ร้อยละ 26.59 (HDC Dashboard ,63) สำหรับพื้นที่ กรุงเทพมหานคร พบว่าพัฒนาการเด็กปฐมวัยสงสัยมีพัฒนาการล่าช้า ร้อยละ 25.15 (รายงานสรุปการรณรงค์คัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยประจำปีงบประมาณ 2563) นับเป็นวิกฤตร้ายแรงต่อการพัฒนาคุณภาพ ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการสร้างประเทศให้เจริญรุ่งเรือง มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งเด็กในวัยนี้ เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัย จะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

และจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต แต่ในสภาพสังคมที่บิดา มารดา และผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีความจำเป็นต้องพาเด็กปฐมวัยไปรับบริการการดูแลและพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีคุณภาพแตกต่างกันเล็กน้อย ล้ำกันมาก ระหว่างกลุ่มมีโอกาสกับกลุ่มด้อยโอกาส ระหว่างการจัดการศึกษาเร่งเรียนจนเครียดกับแบบละเอียด ความเอาใจใส่ ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนทั้งจากมุมมองของการพัฒนาคุณภาพมนุษย์และการปฏิรูปการศึกษา

ทั้งนี้ รัฐบาลให้ความสำคัญเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะช่วงปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญสูงสุดในการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ โดยเริ่มต้นตั้งแต่ การพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการทางสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน ภายใต้บริบทของ ประเทศที่เปลี่ยนแปลง หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 วรรคหนึ่ง รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษา ภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และวรรคสอง รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแล และ พัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สม กับวัย

ในปัจจุบันเด็กปฐมวัยควรมีโอกาสที่จะเรียนรู้และได้รับการส่งเสริมความสามารถด้านความคิดเพิ่ม มากขึ้น และความคิดที่เป็นหลักสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กได้นั้น ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มี อยู่ในตัวบุคคล และจะช่วยให้เด็กปฐมวัยได้ทำสิ่งต่าง ๆ ที่แปลกใหม่ได้สำเร็จและทำได้ดีกว่าเดิม ในขณะที่ ประเทศของเราอยู่ในช่วงกำลังพัฒนา หากเรามีทรัพยากรบุคคลที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จะมีส่วนช่วยใน การพัฒนาศักยภาพของเด็กได้มากขึ้น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มิใช่การได้รับการถ่ายทอดจากพันธุกรรม แต่ เป็นความสามารถที่อยู่ในมนุษย์ทุกคน เป็นสมรรถภาพที่ส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้โดยธรรมชาติ ซึ่งความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์นั้นจะพัฒนาได้สูงสุดในช่วงปฐมวัย ถ้าศักยภาพนั้นได้รับการส่งเสริมจะช่วยให้มีพัฒนาการความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น หากเด็กพลาดโอกาสที่จะเรียนรู้และพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ย่อมส่งผลต่อ การพัฒนาความคิดในวัยผู้ใหญ่ด้วย

โรงเรียนคลองตันไทร(สุขล่อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ เลขที่ 87/2 หมู่ 19 ซอยโรงเรียนคลองตันไทร แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร เปิดทำการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึง ประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล ชาย 19 คน หญิง 26 คน รวม 45 คน และระดับประถมศึกษา มีนักเรียนชาย 112 คน หญิง 88 คน รวม 200 คน มี ข้าราชการครูระดับปริญญาตรี 10 คน ปริญญาโท 4 คน ครูอัตราจ้าง 1 คน และครูสัญญาติเคนยา 1 คน (สำนักงาน เขตทวีวัฒนา , 2566)

สภาพชุมชนโดยรอบ โรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) ลักษณะชุมชน ชุมชนบริเวณโดยรอบโรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) เป็นลักษณะชุมชนต่อเมือง สภาพพื้นที่ในอดีตเป็นพื้นที่ทำนา ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นทำสวนผัก สวนผลไม้ ในปัจจุบันการทำการเกษตรไม่ปรากฏให้เห็น เนื่องจากคนท้องถิ่นเดิมที่เป็นเจ้าของที่ดินส่วนใหญ่ขายที่ดินให้แก่หมู่บ้านจัดสรรและบุคคลอื่น บริเวณโดยรอบโรงเรียนจึงมีพื้นที่ว่างและบ้านที่อยู่อาศัยของเจ้าของที่ดินเดิมและผู้ที่ย้ายเข้ามาอยู่ใหม่ เนื่องจากโรงเรียนอยู่ลึกสุดของพื้นที่ ด้านทิศตะวันตกติดคลองควาย ทิศเหนือติดถนนบรมราชชนนี ทิศตะวันออกและทิศใต้ติดพื้นที่ดินว่างเปล่า การคมนาคมไม่ค่อยสะดวกมากนัก ต้องใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์รับจ้างและอาจจะใช้การเดินทางจากถนนบรมราชชนนี เลียบเขื่อนเข้าสู่โรงเรียนและชุมชน ซึ่งไม่ค่อยมีการสัญจรไปมามากนัก ดังนั้นการเดินทางไปโรงเรียนจึงใช้รถจักรยานยนต์และรถยนต์ เป็นส่วนใหญ่

โรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) มีผลงานดีเด่นในด้านต่างๆ ระดับสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องการจัดการศึกษาชั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยเลือกวิจัยการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา เนื่องด้วยเป็นโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นทั้งในด้านสถานศึกษา ครู และนักเรียน ที่หลากหลาย เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการกำหนดนโยบายวางแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการจัดการศึกษาที่เป็นเลิศของชั้นปฐมวัย การดำเนินโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย รวมถึงสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

ศึกษาการจัดการศึกษาชั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของโรงเรียนคลองตันไทร(สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยโดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบไปด้วยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหรือการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) รวมถึงการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งมีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

1. ภาคเอกสาร ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดย ดำเนินการตามระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ตำรา รายงาน ของหน่วยงานต่างๆ บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและ ต่างประเทศ รวมทั้งสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต โดยการทบทวน แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ภาคสนาม ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ (In-depth Interview) โดยดำเนินการตาม ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง เพื่อความเหมาะสมของแต่ละกลุ่ม แต่ทุกฉบับจะมีคำถามที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเรื่อง “การจัดการศึกษาขั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของโรงเรียนคลองตันไพร(สุชล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร” ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดย คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย อย่างน้อย 5 ปี รวมทั้งหมด 10 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม

- ผู้บริหารโรงเรียน 1 ท่าน
- ครู 4 ท่าน
- ผู้ปกครอง 4 ท่าน
- ผู้สนับสนุนการศึกษาเด็กปฐมวัย 4 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่มีความเหมาะสมในการนำมาใช้สำหรับกำหนดระเบียบวิธีการวิจัย เชิงคุณภาพประกอบไปด้วย

1. การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมทั้ง เก็บรวบรวมข้อมูลจากการค้นคว้าทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือข้อมูลที่ได้มาจากเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการสร้างพื้นฐานขององค์ความรู้อย่างบูรณาการในทางวิชาการ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาที่พึงประสงค์ อันเป็นแนวทางประการสำคัญในการนำไปสู่การสร้างเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) และการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมีการออกแบบโครงสร้างคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง อันเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดโครงสร้างของข้อคำถามที่มีความชัดเจนตายตัว โดยเป็นแต่เพียงการกำหนดแนวข้อคำถามแบบเปิดกว้าง หรือเป็นการใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยที่มีผลทำให้ข้อคำถามมีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่มีความหลากหลายในมิติต่าง ๆ ทั้งมิติของความคิดและมิติของความรู้สึกในเรื่องที่ทำการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ภาคสนามโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

1) ติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียน 1 ท่าน ครู 4 ท่าน ผู้ปกครอง 4 ท่าน และกรรมการสถานศึกษา/ผู้สนับสนุนการศึกษาเด็กปฐมวัย จำนวน 4 คน เพื่อบันทึกหมายวัน เวลาและ สถานที่ที่จะไปสัมภาษณ์

2) จัดเตรียมเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ให้สอดคล้อง กับกลุ่มที่จะไปสัมภาษณ์พร้อมทั้งตรวจสอบอุปกรณ์ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่สมุด จดบันทึก เทปบันทึกเสียงและกล้องถ่ายรูป

3) ศึกษาประเด็นคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน รวมทั้งข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ ข้อมูลสำคัญ เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4) เดินทางไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมายไว้ก่อนการ สัมภาษณ์ผู้วิจัยจะแนะนำตัวและสนทนาสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แจ้งวัตถุประสงค์ของการ สัมภาษณ์และขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์โดยผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ตาม ประเด็นที่กำหนด ไว้ในแบบสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลต่างๆ ไว้เป็นความลับจะใช้เป็นเอกสาร ประกอบการวิจัยเท่านั้น

ภาคเอกสารโดยการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) กำหนดเกณฑ์คัดเลือกเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ให้ชัดเจน ตรงประเด็น กับ หัวข้องานวิจัยที่จะศึกษา

2) วางเค้าโครงการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อการแยกแยะ แจกแจง เนื้อหา หรือแนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย อย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ เนื้อหาได้ชัดเจนตรงประเด็นสอดคล้องกับ ปัญหาและวัตถุประสงค์ในการวิจัย

3) พิจารณาเงื่อนไขแวดล้อม (Context) ของข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ของ ข้อมูล เอกสารที่จะนำมาวิเคราะห์ว่าเป็นไปอย่างถูกต้อง มีความครอบคลุมมากที่สุด เช่น แหล่งที่มา ของข้อมูล ช่วงเวลาของการบันทึกข้อมูล ผู้รับข้อมูลหรือผู้บันทึกข้อมูล แหล่งเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งข้อมูล เหล่านี้จะช่วยให้ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ความเชื่อมโยง และอธิบายความได้ชัดเจนดีขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาตรวจสอบและบันทึกเนื้อหาโดยสรุป แล้ว นำมาเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างแต่ละบุคคลหรือกลุ่มพร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญ และคุณลักษณะของข้อมูล

2) นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารมาวิจัยเชิงเอกสารโดยวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อค้นหาข้อสรุป แบบอุปนัย (Induction) จำแนกหรือแบ่งประเภทตามประเด็นที่กำหนด แล้วนำมาเปรียบเทียบ ความเหมือนและความต่างของแต่ละประเภท

3) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิจัยเชิงเอกสารมาทำการวิเคราะห์ ข้อมูลร่วมกันอย่างเป็นระบบและนำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน ซึ่งจะแสดงความสำคัญของ ข้อมูลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และนำเสนอข้อมูลด้วยการพรรณนาวิธี (Description Method) อย่างละเอียดและลึกทั้งในเชิงเหตุและผล เพื่อนำไปสู่คำตอบในการวิจัยครั้งนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาขั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของโรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศึกษา พบว่า โรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ โดยมีการจัดโครงสร้างระบบการบริหารและพัฒนาโรงเรียนที่ดี ผู้บริหารมีการวางแผนและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่ดี มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน รวมถึงเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา

2. ด้านครูผู้สอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการพัฒนาและดูแลเด็กอย่างรอบด้าน โดยการทำกิจกรรมและประเมินผลตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จัดพื้นที่และมุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย ทั้งยังจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างบูรณาการตามธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัส ลงมือทำ โดยที่ครูผู้สอนได้เลือกใช้สื่อ เครื่องเล่น และจัดสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย และมีการเฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ เพื่อใช้ผลการจัดกิจกรรมมาพัฒนาเด็กทุกคนได้เต็มตามศักยภาพ

3. ด้านคุณภาพของเด็ก พบว่า เด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) มีการเจริญเติบโตที่สมวัย ประเมินจากน้ำหนักตัวและส่วนสูงที่สมส่วน ได้มีการบันทึกเป็นรายบุคคล และยังพบว่าเด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพของตนเอง ทั้งยังมีพัฒนาการสมวัยโดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับที่ดีมาก คือ พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว ที่พบว่าเด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อใหญ่เพื่อเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ตามวัย และใช้กล้ามเนื้อเล็กประสานงานระหว่างตากับมือได้ดี ในด้านพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจนั้น พบว่าเด็กปฐมวัยมีความร่าเริงแจ่มใส แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้เป็นอย่างดีสมวัย และยังมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนจัดให้ นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กมีความอดทน สามารถรอคอย และควบคุมตัวเองได้สมวัย ทำตามข้อตกลงได้ดี

4. ด้านความโดดเด่นเฉพาะทาง พบว่า พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สติปัญญา และการใช้ภาษาสื่อสาร เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย โรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการสร้างสรรค์นวัตกรรม การวิจัย การประยุกต์องค์ความรู้ด้านปฐมวัย และได้พัฒนาสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้และการเล่น จัดประสบการณ์ให้เด็กอย่างต่อเนื่อง จนสามารถถอดบทเรียนเป็นต้นแบบได้อย่างชัดเจน ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกส่วนได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้องค์ความรู้ และสืบทอดวัฒนธรรมที่ดีงาม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกัน ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และการเล่นของเด็กนั้น พบว่า ทางโรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้

เป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมและสนับสนุนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดประสบการณ์ของเด็ก ทั้งยังจัดให้มีบริการส่งเสริมสุขอนามัยและความปลอดภัยของเด็กอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีการประเมินพัฒนาการของเด็ก และให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ด้วยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยโรงเรียนมีการพัฒนาด้านความโดดเด่นเฉพาะทางตามเอกลักษณ์ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาขั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของโรงเรียนคลองตันไทร(สุลลอมอุทิศ)เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยที่มีประเด็นน่าสนใจ ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นปฐมวัยของโรงเรียนคลองตันไทร (สุลลอมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยโรงเรียนคลองตันไทร (สุลลอมอุทิศ) เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยอยู่แล้ว จึงมีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาระดับขั้นปฐมวัยเป็นประสบการณ์เดิม ประกอบกับผู้เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาได้มีการศึกษารูปแบบที่มีองค์ประกอบย่อยแต่ละด้านที่ชัดเจนคือ 1) ด้านผู้บริหาร 2) ด้านครูผู้สอนและการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ด้านคุณภาพของเด็ก 4) ด้านสื่อ อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ กลุยา ตันติผลาชีวะ (2545, น. 4-5) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญกับการพัฒนาของเด็ก เด็กต้องได้เรียนจากประสบการณ์ตรงและบริบทของชุมชน และสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 คือ เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับนิธินาถ อุดมสันต์ (2561, น. 8-9) ที่ได้ศึกษาความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าองค์ประกอบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารงานบุคคล 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านการบริหาร งานวิชาการ 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน และ 5) ด้านผลการพัฒนาการของเด็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับพระราชทานในจังหวัดร้อยเอ็ดพบว่า ด้านผลการพัฒนาการของเด็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วน คตศิลป์ ออก่อน และคณะ (2561, น. 1641-1642) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า

สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอุบลราชธานีอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่า สถานศึกษาจัดได้เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ มาตรฐานที่ 11 การพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายและแนวทางปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับให้สูงขึ้น มาตรฐานที่ 7 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 3 เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม มาตรฐานที่ 2 เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ มาตรฐานที่ 5 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มาตรฐานที่ 6 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกระทรวง มาตรฐานที่ 10 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และจุดเน้นของการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานที่ 9 สถานศึกษามีการสร้างส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 1 เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย และมาตรฐานที่ 4 เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา

2. รูปแบบการจัดการศึกษาชั้นปฐมวัยของโรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของการจัดการศึกษาชั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนคลองตันไทร (สุขล้อมอุทิศ) มีการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านผู้บริหาร 2) ด้านครูผู้สอนและการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ด้านคุณภาพของเด็ก 4) ด้านสื่อ อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อม และเป็นสถานศึกษาที่ผ่านการพิจารณาอย่างรอบด้านจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแล้วว่ามีเหมาะสมและมีความพร้อมที่จะสามารถจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กระดับปฐมวัย ได้เป็นอย่างดี และผลการจัดการศึกษาก็สอดคล้องกับความคาดหวังและมุ่งหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) ด้านการบริหารจัดการศึกษา ควรมีการจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบ มีครูผู้สอนและบุคลากรสนับสนุนที่เพียงพอ มีวุฒิความรู้ความสามารถตรงกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ด้านครูผู้สอนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ควรเพิ่มการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เบื้องต้นตามวัย โดยเด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และการตรวจสุขภาพอนามัยของเด็กประจำวัน ความสะอาดของร่างกาย ฟัน และ ช่องปาก เพื่อคัดกรองโรคและการบาดเจ็บ

3) ด้านคุณภาพเด็กปฐมวัย ควรปรับปรุงพัฒนาเด็กให้มีการเจริญเติบโตสมวัย และมีสุขนิสัยที่เหมาะสมเด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ ควรจัดกิจกรรมพัฒนาให้เด็กเด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเอง ยับยั้งชั่งใจ ทำตามข้อตกลง คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย

4) ด้านความโดดเด่นเฉพาะทาง ควรพัฒนาโรงเรียนให้เน้นวัดกรรมการศึกษาปฐมวัยที่โดดเด่นตามเอกลักษณ์ของสถานศึกษา และมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในการจัดการศึกษามานีเทศ พัฒนาครูให้จัดประสบการณ์ให้เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร เหมาะสมตามวัย การสร้างสรรค์นวัตกรรม การวิจัย การประยุกต์องค์ความรู้ด้านปฐมวัยและพัฒนาสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้และการเล่น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดอื่น ๆ ของประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียน

2) ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย อย่างกว้างขวางและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

3) ควรนำองค์ประกอบการบริหารเพื่อความเป็นเลิศมาหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ เพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย ไปศึกษาเชิงคุณภาพเฉพาะรายกรณี เพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็ก อายุ 3-5 ปี)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). นโยบายเด็กปฐมวัย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=51448&Key=news_act.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพมหานคร: เอ็ดดิสัน เพรสโปรดักส์.

- คตศิลป์ อกอุ่น (2561). ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี
- ณัฐพงศ์ พลศรี. (2556). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดอุดรธานี (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.
- นิธินาถ อุดมสันต์. (2561). ศึกษาความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานในจังหวัดร้อยเอ็ด
- สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2566). ระบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา bangkok.go.th). ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: <https://saronline.bangkok.go.th/web/portal.htm?mode=award&pid>